

Letna plača 1 for. 50 kr.
Društveniki dobivajo
list brezplačno.

Delaj, nabiraj, pomnožuj.

Učitelji in nepremožni
kmetovalci plačajo
le po 75 kr.

Slovenska čebela.

Družbeni list za prijatelje čebelarstva
po Kranjskem, Štajarskem, Koroškem in Primorskem.

Obseg: O dzirzoniziranji t. j. o spremenjenji nepremakljivega delovanja v premakljivega. — Kdaj in zakaj naj se pita? — Panj. — Kranjska čebela v Vestfaliji. — Čebelne bolezni. — Še nekaj k zgodovini čebelarstva. — Družbena naznanila. —

O dzirzoniziranji t. j. o spremenjenji nepremakljivega delovanja v premakljivega.

(Dalje in sklep.)

Satovje v romčkeke vpravovati in priterjevati je lahko delo. Prazno satovje se kar z gumi-jem ali tudi raztopljenim voskom na zgornjo dilico pritisne; polno satovje — bodi-si medu ali zalege se pa mora bolj pritrčiti. Naj pred se s praznim romčekom pomeri, da se vé koliki sat vrezati, ter se potem toliki odreže. Kolikor je mogoče, naj se pazi na to, da se vsa zalega v romček spravi. Ker to ni mogoče in se je kaj prereže, je treba prerezano zalego iz satovja posnažiti. Potem se romček na glavo postavi, ter vrezani sat noter vpravna. K večji varnosti se lahko zgorej v dilico dve luknjici za dva žeblička po kake tri palce dolga napravite ter dva žeblička skozi dilico v sat porineta. Če je šel sat na trdo noter, je zdaj vse dodelano; bolj prilepile ga bodo čebele samé. Kdor se hoče še bolj zagotoviti, bi znal še sat s pripravljeno nitjo privezati. Kdor pa satovja ne deva v romčkeke, ampak na posamezne zgornje palčice ali dilice, mora se vé da drugače narediti in sicer sat se, kakor je bilo že rečeno, zadosti velik vreže, potem na zgornjo dilico, ktera ima v panj priti, pritisne in spodaj ena pripravljenih palčic (glej 2. list 5) podene, ter vse vkup z nitjo trdo vveže. Če ostajajo večji koščeki satovja bodi-si z medom ali zalego, se lahko dva ali trije vkup v en romček ali na eno dilico denejo, le treba je vsakega posebej privezati, da ven ne pade.

Satni mali ostanki z medom se dajo kakemu potrebnemu panju čez noč; vsa trotova zalega kakor tudi prazno satovje s trotovnimi celicami se pa odvrže in za voščine prihrani. Je tako sat za satom v romčkeke ali k dilicam pritrjen, čaka le še zadnje lahko delo, namreč: romčkeke ali satnike v panj obesiti ter matico in čebele noter dejati. Vvrsté pa naj se satniki tako-le: Naj prvo k

žrelicu se dene sat z medom, za njim prazen sat, potem vse satovje z zalego in za sklep spet sat z medom in eden ali dva prazna. Dene se potem kam med satovje ali saj blizu satovja matičnica, ktera se čez kake dve uri odmaši, in vse druge čebele. Delo je s tem končano. Žrelice naj se primaši, ter le kakega pol palca odprtega pusti, da iz razrezanega satovja ne bo preveč méd dišal in ropnice privabil. Nekaj večerov se pita z mlačno-tekočim medom, da čebele ložej vse satovje prilepijo. Pogleda naj potem večkrat, da se niti, ktere čebele pregrizejo in do žrelica iztirajo, odstranijo. Čez nekaj dni naj se vzame sat za satom ven, da se vse niti in spodnje privezane palčice odstranijo. Nazaj v panj pa naj se satovje po tisti vrsti noter deva, kakor se je ven jemalo, da pred prvi sat pri žrelicu je tudi zdaj prvi, zadnji pri skončnici tudi zdaj zadnji.

Kdor pa nepremakljivo satovje predeva v stoječi panj s tremi nadstropji, naj v spodnjo vrsto dene prazno satovje, v srednjo satovje z zalego in v zgornjo satovje z medom. Če pa ne more več ko dve vrsti spolniti, naj praznega satovja ne deva v panj, sicer pa po zgorej rečeni vrsti. Sat z zalego naj se nikoli za naj zadnji ne pusti, ker ga čebele malo kterikrat oblegajo, tedaj zalega veči del odmrje.

Da se na to vižo zamorejo iz nepremakljivega delovanja umetni roji s premakljivim satovjem narediti, se samo po sebi umé.

Kdaj in zakaj naj se pita?

Da se čebele pitajo, kedar so lačne in sicer zato, da jih ohranimo in nam čez leto kaj dobička prinesejo, vé vsak tudi naj nevedniši čebelar. S čim naj se lačne čebele pitajo in kakó je bilo že govorjenje (v 2. l. str. 13.) Naj tù še nekaj dostavimo in omenimo tudi drugo pitanje — pitanje na dobiček.

Na dobiček se take čebele pitajo, ktere sicer niso potrebne in imajo zadosti hrane za potrebo — znabiti tudi več. Take čebele se pitajo zato, da več zalege nastaviijo, ter pred in boljše roje dajo! Kdor tedaj s pitanjem to doseči hoče, naj ne začinja prezgodaj. Po pitANJI čebele vselej močnejše letijo; če je pa še hladno, jih tudi brez števila pogine, ker na tla popadajo in okrcijo. Toraj kedar se začnejo toplejši spomladni dnevi, takrat naj se tudi začne pitanje na dobiček — v drugi polovici aprila. Za pitanje na dobiček naj se odločijo vselej boljši, čebelni panjevi; je panj slab, ali znabiti ne želó čebelen, je trud in méd pri pitANJI na dobiček zavržen. Medú se v ta namen potrebuje 3 funte na panj, kteremu se primesi vsega skup kak polič tople vode. Pita naj se vsaki tretji dan. Tudi s sladkorjem ali sladkornim ledencem se lahko pita, le vode se mora malo več pridejati, zato ker se pri vkuhovanji izhlapi.

Panjevi, kteri so v jeseni za prezimovanje prelahki, naj se pitajo precej v jeseni meseca septembra. Pita pa naj se tù obilno in vsaki dan, potem naj se čebele pri miru pustijo. Kdor ne vé gotovo, ali ima panj matico ali ne, naj pita s tekočim medom. Če čebele čisto vse povžijejo, gotovo niso brez matice. Le enkrat se mi to sicer gotovo znanje ni hotlo vresničiti; čebele so mi vselej

koritice do suhega posnažile, in vendar so malo letale, delo ni šlo naprej in zalege ni bilo nikjer videti. Ko panj na tanko preiščem, sem matico najdel — nerodovitno. Po tem ko mu nerodovitno matico vzamem in zalege pridenem, si je panj kmalo pomagal.

Je pa tudi zraven brezmatičnosti še več drugih vzrokov, da čebele včasih ne gredo jêst: Kdor je nepreviden in pita v hudem mrazu, ali preden so čebele spomlad snaživen izlet opravile, temu gotovo vsega pitanja ne bodo povžile, k večem le nekoliko, pa mu zraven panj zelo ponesnažile. Tudi včasih čebele ne gredo jêst zato, ker se jim ni zadosti blizo koritice postavilo. Prav slabi panji z malo ljudstvom tudi pri toplem spomladnem vremenu ne gredo jêst, če tudi matico imajo. Tem se pomaga, če se v prazen sad medú nalije in blizo gnezda obesi. To naj se le nekterekrti ponavlja in kmalo bodo tudi veliko koritice s pitancem posušile. Naj povem še en izgled. Nekega leta sem dva slaba panja vendar čez zimo prerinel. Spomlad se vé, da sem ju pital. Eden je nekaj sprejel, drugi nič; mislil sem toraj, da je poslednji brez matice ter sem ga s prvim združil. Se vé, da sem spet pital. K mojemu veselju so čebele vselej koritice posušile, mislil sem tedaj, da sta se popolno združila. Al motil sem se; vsaki dan so manj letale in na zadnje kar prenehale. Grem tedaj in vzamem združenca na dvoje, ter naj pred zadnjega bolj na tanko pregledam in lepo mlado matico najdem; tudi medú je zdaj precej imel in zanaprej pridno delal. Uni prvi popred boljši je zdaj lakote pojemał, komaj sem ga še s pitanjem rešil. Jaz si tega nisem mogel drugači razjasniti, kakor da se je prvi (ker sta oba matice imela) družega zbal in ni jêsti šel, in drugi se je prvega zbal in ni letal, prvi pa zaradi glada ni mogel. Se vé, da se kaj tacega le spomladi primeriti zamore; da bi ju bil poletni čas z maticama združil, bi se bilo drugače zgodilo.

Pitati je treba tudi umetne ali prisiljene roje; ravno tako tudi, kedar si imajo čebele iz zalege novo matico izrediti.

Naj še opomnimo: Pitati se ne sme prevroče, ampak mlačno, nikoli kedar solnce sije ali čebele letajo, ampak vselej zvečer. Zjutraj naj se koritica polna ali prazna — vse eno — vselej iz panja vzamejo. Vse kar se razlije, se mora naglo posnažiti. Vsak tak pregrešek lahko ropnice privabi in privadi, odvaditi jih in ropanje zatreti je pa težavno, in malokdaj brez škode.

Panj.

Razne reči že je donášala „Slov. čebela“ svojim družbenikom. Poglejmo danes enkrat čebelno stanovanje in sicer ne unanje palače — čebelnjak, ampak notranjo sobo — panj. Panj — kako kratka beseda, pa kolika različnost! Različnost blezo tolika, kakor pri človeškem stanovanji sploh. Znabiti se bo iskrenim čebelarjem precej dozdevalo, da sta čebela in človek, ter tudi stanovanje obeh v nekaki posebni zvezi? No — če tudi — kaj zato! Saj pa tudi res sta bila oba: človek in čebela, preden se ju je omika prijela, jamarja ali dupelnika, t. j. v prvotnem stanji sta po jamah in duplah prebivala. Pa — pustimo to — le od panja bodi danes beseda.

Prvotni panj tedaj je bila kaka zemeljska ali tudi skalnata razpoklina, dupla kakega prestarega, truhlenega drevesa. Tù se je nova naselba — roj — naselila, tù sladke svoje zaklade shranovala. (Werthajmova pred ognjem in tatovi varna kasa sicer ni bila, pa varovalo je zaklade tisuče ojstarih sulc. Se je družinica pomnožila in se ji prostor skrčil, se vzdigne stara kraljica (to ljudstvice ima že tako navado, kakor nekteri zamorci, da le ženske gospodarijo in kraljujejo, za kralja ne marajo — možki so le sladkesnedni lahkoživci in postopači) vzdigne, pobere svoja kopita (méd) in nekaj ljudstva, ktero ji staro stanovanje oropati pomaga, ter se kot nov selak v drugo duplo preseli. In če je previsoko letala ter pripravne duple ravno ni bilo, je, kakor se prevzetnežem rado primeri, tudi nizko obsedela — kot pravi jamar ali troglodit si je osvojila kako zemeljsko ali skalnato razpoklino. Tak je bil prvi panj.

Kedar se je pa človek malo olikal, mu je bilo prvotno stanovanje pre-slabo, ter si je po svojih mislih lepše stanovanje, leseno ali kamnitno napravil. V svoji časti pa ni bil nehvaležen, ampak se je spomnil svojega nekdanjega letečega soseda jamarja, ter mu je, kakor sebi, lepše stanovanje postavil. Sicer čebela ni bila prav zadovoljna, še dandanašnji včasih pobegne in misli kot jamar ali dupelnik prestejše živeti, — vendar se pa zaradi enakih lastnosti (eden zna medeno govoriti, drugi medene reči vkup nanašati, medena potica pa obema diši) veči del porazumita, da, če že ne pod eno streho, saj kje blizu vkup stanujeta. Po pogodbi se je človek zavezal čebeli za medene obresti sobo in palačo napraviti. Kakošno pa, se nista bila pogodila in zato človek še dandanašnji kot pravi svojeglaven sebičnež čebelam sicer sobe in palače napravlja, pa zraven le na svoj dobiček gleda. Spet pa kolika različnost! Iz jame se je človek preselil v kočo in šotor; od tam v trdno kmetiško hišo; iz te v gosposko hišo z enim ali več nadstropji in zadnjič v palačo z vso potrebno in nepotrebno lepotijo. Take sobe se tudi čebelam napravljaajo. Od začetka le v slabi podobi: truhleni, izvotljeni štor, potem kak raztrgan zabojček; štiri vkup zbite dilice razne velikosti; iz protja naret koš in z blatom zamazan slamnat, poveznjen pehar enako s kravjekom zamazan; pozneje že čedno olikan panj, z enim, celó dvema in več nadstropij. Zadnjič se je začelo še za pohošje skrbeti, ter so se v prazne prostore dodali lični stoliči, kamor naj bi se vsedale (oske palčice); pozneje police, kamor naj bi zaklade obešale in zadnjič celó cele okvirčke ali romčke, da bi saj kaki sat doli ne padel in se ne poškodoval. Prav za prav pa — se vé da le na tihem povem, ter naj med nama ostane — le zato, da je človek svojo nekdanjo sosedinjo jamarco bolj v oblast dobil, poprej si je sad na straneh pritrdovala, zdaj si ga ne more nikjer; sebični čebelar si ga ogleduje, kedar mu je drago.

Kakor razna je bila unanja podoba, tako razna je bila tvarina ali blago, iz kterega je bil panj narejen: Truhleni hlod, slabe lesene desčice, protje, sláma i. t. d.; pozneje iz močnih olikanih dil, iz šote, celó iz gipsa so se panjevi delali. In tu spet koliki razloček velikosti med Kranjskim in Ruskim panjem. Prijatelj! si že pač videl Ruski panj? Kaki revček je proti njemu naš Slovenski panj? Pravi pritlikovec proti strahovitemu velikanu. Kakor ima druž-

beni Kranjski panj romčkeke in stene iz dil, tako tudi Ruski; al stene tù komaj $\frac{1}{2}$ do $\frac{3}{4}$ palca debele, so pri Ruskem prave podnice do dva palca debele. Okvirja — romčkeka ne smem reči — bi se Rus lahko kot orožja poslužil, ter gotovo ložej ž njim sovražnika pobil, kakor Samson z oslovsko čelustjo.

Al — pri taki različnosti — kaj pa hočemo izbrati? kateri panj je vendar naj boljši? Dragi čebelar, zdaj si mi dobro podnetil! Vroče mi prihaja, dasiravno sušec ni rožnik. Kteri panj je naj boljši? Hm — hm! To izveš pri čebelarjih, kateri so kak nov panj iznašli. Da pa ne boš se predolgo mudil, ti tudi jaz lahko povem kaj boš izvedil. To-le: „Vsak panj, za kterega boš prašal, je naj boljši, ter oziroma vsi drugi slabi“. Prašaj Date-a, obljubim, da bo rekel: Moj je prav gotovo naj boljši, vse drugo je slaba roba; prašaj Oetl-na, čuješ enak odgovor; prašaj Berlepš-a, slišiš spet takó. Naj bi poprašal nektere Slovenske čebelarje, bi ti slovenski težko če ne ravno to odgovorili. Da — prašaj panjove same, dobro vem, da olikani Dzierzonovec bo glavo povzdignil, ter druge revčike milovaje po strani pogledoval; Nemški slamnati pehar, če tudi umazan, pa saj naj toplejši; Švicarski Bürki, Gipso-Amerikanec, Leseno-Kranjec in vsi drugi tutti quanti so naj boljši po — svojih mislih. Pa, dragi čitatelj, ti bi znabiti rad mojo misel vedil? Dobro — me tudi ni sram, če ti jo povem: Če bi bil poln medú, bi mi Ruski neotesanec še naj bolj dopadel. Glej vsaki okvir s polnim satom bi gotovo blizo 15 funtov tehtal, kakih 7—8 okvirjev je v trebušji velikana, tedaj koliko sladčice! Da bi jaz tak panj imel, bi se znabiti tudi še komu drugemu po njem zdehalo.

Kdor pa je z manjšim zadovoljen, mu pa vendar priporočamo naš društveni panj. Nekaj že zato, ker po stari navadi vsak svojo robo hvali (od beračev trdijo, da celó vsak svojo mavho); nekaj pa tudi zato, ker ima marsiktero prednost, pregrehe pa nobene velike, potem kar se je zadnji adventni čas bil poboljšal. Glej tako veliko stanovanje res ni z dvema in več nadstropji, je pa čedna kmetiška hišica. Naj bolj je podoben prejšnjemu že stoletja na Slovenskem stanujočemu panju, le malo bolj gosposki je. Duh časa tirja, da se je tudi nekaj potrebnega pohišja omislilo! Kdo pa bo tudi zmirej pri starem kopitu ostajal? napredek je glasilka dandanašnjih časov. Le poskusi, kako se od zgorej lepo tiho odpira, ali bolj spredaj, ali bolj zadej, kakor je potrebno. Z oknjicem se lahko večí ali manjši prostor in soba dela, kakor je ravno družinica večá ali manjša.

Rado se mu očita, da je premajhen. Pa dragi čebelar, ne bodi prelakomen! Kedar bo panj poln, smeš vselej zadovoljen biti. Je že lahko mogoče, da je žegen božji včasih večí, kakor panj, pa takrat je prav lahko pomagati. Vzemi polno satovje ven in nadomesti ga z praznim; ali če ti je to sitno, vzemi polovico pokrova proč in naloži prazen panj ali kako škatljico in vse je obdelano. Če moraš to večkrat delati, ne jezi se čez mali panj, ampak bodi hvaležen za obilni blagoslov božji; panj pa ni za naj boljše, ampak za navadne, sredne letine vmerjen. Nekoliko je pa od lanskega leta že tudi zrastel (za dva romčkeka), znabiti bo pa še kaj, predno se postara. Tedaj ljubi čebelar! le poprimi se ga, se bota čedalje bolj sprijaznila — pametnim tirjatvam vsem zadostuje. Če sem

ter tje malo čez-nj zabavljajo, nič ne porajtaj. Družbeni panj je novinec, to je tudi vzrok, da se mu nasprotuje. Znano je, da vsaka nova stvar — naj bo tudi naj boljša — se od začetka po strani pogleduje, nezaupno pretresuje in — zavrže. Opomnim le na korun. Zaničljivo, lažnjivo govorjenje in presojevanje se je kar vsipalo na-nj; skoraj s silo so ljudi morali, da so ga za poskušnjo sadili in zdaj? Lakota in draginja, kedar ga ni. Tudi je delovanje s tem panjem drugačno, kakor s starim, to pa zložnim čebelarjem ni všeč; al kaj čuda! saj nam je še nova obleka okorna, katero smo sami kupili in jo komaj čakali. Naj bi se ga le čebelarji poprijeli! Kar bi skušnja učila, bi se tudi še lahko pozneje zboljšalo in popravilo. Če se pa vsak strogo le svojega drži, in le svoje za naj boljše ima, vse drugo pa zametuje, potem — bo šel napredek po vodi — za čebelarstvo se ne bo ničesar doseglo.

Kranjska čebela v Vestfaliji.

Tekhaus.

Poglaviten pomoček boljšega pridelka pri kmetiji je večkratno spremenjenje semena; ravno tako je tudi gotov pomoček napredka pri živinoreji večkratni spremen plemenne živine. Seme se naveliča ene zemlje in čedalje bolj slabí; tudi enako pleme živalsko v vedni prebližni zlahti plemenjeno se zvrže ter ne rodi družega, kakor le slab pritlikov rod. — Enako je pri čebelarstvu: enemu rojijo premalo, drugemu preveč, pri tretjemu so léne, da še za zimo zadosti ne dobijo, i. t. d. Take in enake tožbe se mnogokrat slišijo. Marsikje si tedaj prizadevajo kako ptuje pleme dobiti, ter si nakupijo Kranjskih, laških, celó egiptovskih čebel. Misel je dobra, ali marsikje se vendar toži, da čebele niso nič boljše, kakor popred, ali pa še celó slabše. Krivo tega je dostikrat to, da se brez premislika ravná. Arabski konj, kakor je najzlahtnišega rodu, gotovo ni za vsako deželo, tako je tudi s čebelo. Treba je primeriti lastnosti domače in ptuje čebele, če hočemo pravo zadeti.

Tù pri nas čebelarji naj bolj tožijo, da čebele nočejo rojiti. V celem okrogu (kresiji) Soest je bilo lansko leto tako malo rojev in tako pozno, da se število panjev v nobenem čebelnjaku ni pomnožilo. Se vé, da je tega veliko krivo, da je tù malo zgodnje pomladanske paše. Vendar vam pa zamorem iz svojega čebelnjaka ravno nasprotno poročati; vzroka ne vem nobenega družega, kakor da sem svoj čebelnjak s Kranjsko čebelo prenovil. Že 27. aprila mi je Kranjski panj lep roj dal. Kaj tacega se tù še ni slišalo. In res, kdo bi se ne čudil? 27. aprila roj v Vestfaliji! kjer navadno čebele začnejo rojiti še le meseca junija. Pa še bolj se je vse čudilo, ko je moj roj tako napredoval, da je dal celó dva devičnika. Tudi tega pri nas še ni bilo slišati. Izrojencu sem drugi roj zabranil, zato mi je dal 25 funtov medú in je vrh tega eden naj boljših za pleme ostal. Iz moje, kakor tudi mnogo družih skušenj, je tedaj gotovo, da naj boljše storijo čebelarji, kateri svoje čebele s Kranjsko plemenijo in prenovijo; ker Kranjska čebela ima vse lastnosti, da se čebelarstvo tudi v naših krajih s pridom gojí.

Čebelne bolezni.

4. Žeja.

Znamnja žeje so: Spomlad močno šumenje čebel, katero se prav lahko sliši in kot kaj nenavadnega razloči; nepokojno čebele lazijo in tekajo po stenah, oknico ali skončnici; na spodnji dili ležijo sem ter tje koščeki strdenega medu in voska; čebele silijo pri žrelicu vun, in ker je veči del še prehladno, zmrznejo, ali pa se prehlajenih griza polasti.

Začetni vzroki bolezni so: Zgodaj spomlad nanešen mēd, kateri se je posladkoril (prav za prav je tū pomanjkanje za razkrojenje medu); slabo narejeni panji in nezamazane špranje, ker vsakoršna vlažnost naglo izpuhti; ravno tako slab puhel les, kateri vso vlažnost v-sé poserka; prevelika vročina v panju. Tudi je še pomniti, da ravno v tej zadevi je napačno čebelam pustiti preveč prostora za prezimovanje, ker se vlažnost preveč po vseh stranéh razdeli, tam pa je manjka, kjer se potrebuje; pa tudi ravno tako napačno je čebelam premalo prostora pustiti, ker tū je pa vročina prevelika. Da bo ravno prav, mora čebelarja učiti um in skušnja. In ravno pri prezimovanji čebel tū se mojster-čebelar pokaže.

Pomočki so: Čebelam vode preskrbeti. Nasvetuje se mnogo načinov, kakor: gobo z vodo napojeno med satovje vtakniti, ali če je vreme ugodno, tudi med žrelice; tudi se zamore nekaj vode v prazen sat dejati; z dobrim vspehom se rabiti Šenfeld-ova in bar. Rožič-eva napojivni stekleničici, ki ste z gobo zamašeni od zgorej v panj poveznjeni, da počasi vodo skozi prekaplja. Bar. Rožičeva je boljši, ker se prazna lahko natoči, da je zaradi tega še iz panja ni treba jemati. Kdor v jeseni čebele spodrezuje, naj pazi, kateri mēd jim bo vzel. Veči del se tū dela brez ozira; kateri sat je bližej in lepši, tisti se vzame, kar je pa zelo napačno. Pamet nas uči, da kateri mēd je pred nanešen, tisti se pred strdi in posladkori. Gotovo je tudi mēd nekterih zelišč bolj k temu pripraven, kakor družih (pri medu iz ajdovega cvetja se žeja ne primeri lahko.) Umen čebelar mora na vse paziti.

V tolažilo našim čebelarjem moramo reči, da čebelna žeja je po Slovenskih, sploh po južnih Avstrijskih deželah redka prikazen, ker tū ravno je poglavitna paša v jeseni na ajdi in ker nizki panjevi, če so dobro zamazani in toplo opaženi, veči del toliko vlažnosti obdržijo, kolikor je čebelam čez zimo potrebno.

Še nekaj k zgodovini čebelarstva.

Srednji vek.

F. R. Kakor dandanašnji Bavarsko slovī zaradi čebelarstva, kjer se pri vseh učiteljskih semeniščih očitno uči, tako je gospōska tudi nekdanj čebelarstvo z mnogimi predpraviciami varovala in podpirala. Neki učitelj Lotter iz Cigelstajna blizu Norimberga nam vé marsikaj o čebelarstvu in čebelarskih pridelkih iz tistih časov povedati. Piše pa: „Dragi bralec! kedar zdaj svojo kavo ali svoj čaj zadovoljno srkaš; ali kedar se z mnogimi sladkimi izdelki naših sladičarjev

razveseljuješ, se komaj ali znabiti kar ne spominjaš starodavnih časov, ko ni bilo še sladkorja ne iz cukrenega trstja, ne iz repe, ne pese, ne koruna. Al če tudi brez sladkorja, brez sladčic tudi takrat svet ni bil; — gotovo so takrat žlahtne in nežlahtne gospodične in hčerke (tudi gospodiči in lizuni) tako sladke ustnice in jezike imeli, kakor dandanašnji! Kako bi tudi kdaj svet brez sladčic bil? —

„Glej takrat so imeli mēd, kateri je še do današnjega dneva toliko sladak, da sam ali s kakim dišečim dodatkom sladkor nadomestuje. Pač kave in čaja niso z medom sladili, ker sta bila oba ljudem neznana, ampak kar po domače so ga na kos kruha razpeli, ter je mladim in starim dobro dišal. Gospodinje so znale mnogo kislih sadov z njim osladiti in mēd je mogel celó kakor še dandanes po Španskem in Laškem trti pod pazduho seči ter njeni sok posladiti, da se ga je nespametnež še ložej nasrkal.“

„Mēd in mleko je bilo v starodavnih časih prizor dobrote; mēd in mleko je bila naj potrebniša hrana za dete, da se je vkrepilo in prirastlo v slavnega moža in pošteno gospodinjjo. Medica je veljala kot pijača viteških junakov in bogov.

Po severni Evropi so se spoštovani mestnjani, vitezi in celó knezi za stavo bojevali, da bi drug družega premagal v pitji medicine. In res jako lepi dokazi viteške hrabrosti in junaštva se nahajajo zapisani v starodavnih knjigah vezanih v svinjskem usnji! Tako n. pr. — da le mali izgled povemo — je bila na nekem kraju Renskih dežel vradna zapoved, 12 županom o vsakem sodnem shodu predpostaviti vedro medicine tako do vrha napolnjeno, da se jo je muha na zgornji dogi sedé lahko napila.

V Franko-germanskih deželah je družina (ali podložni kmetje) pri vsaki grajščini medico pripravljala, ktera se je potem medicarjem očitno prodajala. Po nekem zapisniku je bilo l. 1050 toliko medicine, da so z njo neki požar v Majsnu, ker je vode manjkalo, pogasili.

Kot mesta, ktera so naj boljšo medico pripravljale, nam zgodovina imenuje: Monakovo, Norimberg, Ulm in Geneva. (Dalje prih.)

Družbena naznanila.

Gospodom učiteljem, kateri so za štipendije zarad obiskovanja čebelarske šole prosili, naznanujemo, da bodo njih prošnje meseca maja rešene. Reč je po zaukazu sl. ministerstva za poljedelstvo pri c. kr. kmetijski družbi, in upamo, da bo na korist dežele in učiteljev rešena.

Zarad obilnih opravil je izdelovanje raznih panjev, tedaj tudi razpošiljanje s tem vstavljeno; le društvene ležeče panje po 1 gld. in polstoječe panje po 2½ gld. za ude čeb. društva bo vodstvo tudi za naprej dajalo, kakor do zdaj.

Sklepi odborove seje 23. marca t. l.; društveni proračun za l. 1874, in društveni račun za l. 1873 bo naznanjeno v 6 št. meseca junija. Do 15. aprila t. l. se je vpisalo 516 udov.

Vredništvo „Slov. čebele“ bo za naprej na Staremtrgu v gosp. Ničman-ovi hiši št. 16.